

Briselē, 2017. gada 3. februārī
(OR. en)

5740/17

EDUC 24
JEUN 11
SOC 53
EMPL 39

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iep. dok. Nr.:	5240/17 EDUC 8 JEUN 3 SOC 11 EMPL 7
Temats:	Izglītības un apmācības ieguldījums sociālajā kohēzijā un Eiropas kopīgo vērtību stiprināšanā saistībā ar 2017. gada Eiropas pusgadu – <i>politikas debates</i> (publiskas debates saskaņā ar Padomes reglamenta 8. panta 2. punktu [ierosinājusi prezidentvalsts])

Pēc apspriešanās ar Izglītības jautājumu komiteju prezidentvalsts ir sagatavojusi pievienoto diskusiju dokumentu, kas tiek iesniegts, lai kalpotu par pamatu politikas debatēm Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomes sanāksmē 2017. gada 17. februārī.

**Izglītības un apmācības ieguldījums
sociālajā kohēzijā un Eiropas kopīgo vērtību stiprināšanā
saistībā ar 2017. gada Eiropas pusgadu**

Prezidentvalsts sagatavots diskusiju dokuments

Šīs politikas debates ir viena no tematiskajām diskusijām, kas tiek rīkotas kā daļa no Padomes ieguldījuma 2017. gada Eiropas pusgadā, turklāt prezidentvalsts visaptverošais tematiskais uzstādījums ir –"uzlabot sociālekonomisko klimatu, lai veidotu labāku Eiropu". Prezidentvalsts mērķis ir nodrošināt to, ka visi attiecīgie Padomes sastāvi, piemēram, Izglītības padome, kā arī šo padomju darba sagatavošanas struktūras sniedz ieguldījumu Eiropadomes debatēs par Eiropas pusgadu.

Prezidentvalsts uzskata, ka Izglītības padomei, sniedzot ieguldījumu 2017. gada Eiropas pusgadā, galvenā uzmanība būtu jāpievērš **sociālajai kohēzijai un Eiropas kopējo vērtību stiprināšanai**. Iemesls tam ir tāds, ka Eiropas Savienībai (ES), kas kontinentam ir nesusi pusgadsimtu miera, drošības un labklājības, ir jāsekmē pamatvērtības, ar kurām nostiprina iekļautību daudzveidībā.

Notikumu Eiropā un ārpus tās priekšplānā izvirzītās daudzās problēmas raisa bažas ES pilsoņos, tādējādi ir vajadzīgs tām pievērst uzmanību un veikt kopīgu rīcību ES līmenī. Tādu notikumu kā 2008. un 2009. gada ekonomikas un parādu krīzes rezultāts ir pastāvīgs bezdarbs un zemas algas, un tas ir negatīvi ietekmējis jauniešus, novedot pie reālo algu pieauguma stagnācijas. Pašreizējā nestabilitāte Eiropas kaimiņvalstīs ir sekmējusi migrācijas plūsmu pastiprināšanos, radikālu ideoloģiju uzplaukumu, vardarbīgu ekstrēmismu, terorismu un citas drošības problēmas.

Ir jāpatur prātā arī nesen notikušās un gaidāmās politiskās realitātes, kas raisa kopīgas bažas Eiropas Savienībā un tās dalībvalstīs, piemēram, Apvienotās Karalistes referendumu par izstāšanos no ES rezultāts, ASV vēlēšanu iznākuma ietekme uz transatlantiskajām attiecībām un populistu partiju uzplaukums.

Tāpēc mums ir svarīgi vēlreiz uzsvērt un atkārtot, ka ES balstās uz virkni pamatvērtību, kuras nevajadzētu novērtēt par zemu vai uzskatīt par pašsaprotamām. Šīs kopīgās vērtības un vispārējie tiesību principi, kas ir paredzēti Līguma par Eiropas Savienību (LES) 1.–3. pantā, ir Eiropas sociāli politiskais un kultūras mantojums, un tie nosaka, kas un kādi mēs esam, proti, – arvien ciešāka Eiropas pilsoņu Savienība, kuras pamatā ir vienotība daudzveidībā. Tāpēc izglītības politikai ir primāra nozīme, lai veicinātu iekļautību un cieņu pret daudzveidību Eiropas Savienībā.

Ir jārikojas ar jaunu spar un stingri, lai atjaunotu iedzīvotāju – jo īpaši Eiropas jaunās paaudzes – uzticēšanos Eiropas projektam. Šis sarežģītais laiks ir jāpārvērš par iespēju laiku, lai izveidotu spēcīgāku, ciešāku un sociālāku Eiropu, kas visu vecuma grupu pilsoņiem rada ekonomisko pārticību un labklājības sajūtu, pārveidojot tos par ES pilsoņiem, kuri izglītojas visa mūža garumā, ir aktīvi un demokrātiski.

ES dalībvalstu izglītības un apmācības politikai ir jāpiedāvā augstas kvalitātes izglītība ar vienādām iespējām visiem. Eiropas pilsoņiem vajadzētu būt pieejamai kvalitatīvai izglītībai. Tas nozīmē, ka izglītības sistēmu pamatā vajadzētu būt stabilai iekļautībai, vienlīdzībai un taisnīgumam, un tām vajadzētu attīstīt prasmes, iemācīt vērtības, aktivizēt dotības un novatorismu (jo īpaši saistībā ar digitalizācijas programmu), kas ir nepieciešams nodarbināmībai un dzīvei kopumā. Lai sasniegtu mērķi pozitīvi ietekmēt mūsu pilsoņu dzīvi, izveidojot drošības tīklu pret sociālo atstumtību, šiem faktoriem sākot jau no agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes vajadzētu būt priekšplānā jebkurā formālās, ikdienējās un neformālās izglītības un mācīšanās sistēmu kontekstā.

Kā noteikts *UNESCO* 4. ilgtspējīgas attīstības mērķī (IAM) par iekļaujošas un vienlīdzīgi pieejamas, kvalitatīvas izglītības nodrošināšanu un mūžizglītības iespēju veicināšanu visiem iedzīvotājiem, kā arī nesenajā Eiropas Komisijas paziņojumā par izglītības uzlabošanu un modernizēšanu (COM (2016) 941 *final*), – ir ārkārtīgi svarīgi, ka visi izglītojamie iegūst augstas kvalitātes izglītību, zināšanas un prasmes, kas ir vajadzīgas, lai sekmētu sociāli ekonomisko attīstību un sociālo kohēziju. Izglītības politikai tāpēc būtu jāveicina sociālās un pilsoniskās prasmes, nediskriminēšana, sociālā iekļaušana, kritiska domāšana, medijpratība, starpkultūru sapratne, tolerance pret daudzveidību un miera un nevardarbības kultūras sekmēšana, globāls pilsoniskums un kultūras daudzveidības, kā arī kultūras ieguldījuma ilgtspējīgā attīstībā novērtēšana.

Eiropā ir vajadzība pēc individuālāk pielāgota atbalsta jauniešiem ar dažādām un speciālām vajadzībām un jauniešiem, attiecībā uz kuriem pastāv paaugstināts risks, ka tie varētu priekšlaicīgi pamest izglītību un nonākt sociāla vai ekonomiska trūkuma apstākļos. Mums ir arī jāveido saikne starp formālo izglītību un ikdienējo un neformālo mācīšanos. Tādas iniciatīvas kā, piemēram, Eiropas Solidaritātes korpus, kas jauniešiem dod iespēju brīvprātīgā darbībā un *Erasmus+* finansētos sabiedriskos projektos apgūt prasmes un gūt pieredzi, kā arī tiešsaistes platformas un virtuālās apmaiņas iespējas, – visas šīs iniciatīvas ir visnotaļ noderīgas un būtu jāiedrošina. Mums arī ir vēlreiz skaidri jānorāda uz to, cik svarīgi ir mobilitātes un e-mērķsadarbības projekti, kas sekmē Eiropas pilsoniskumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ministri tiek aicināti apmainīties ar viedokļiem un pieredzi par šādiem jautājumiem:

1. Vēlreiz uzsvērt ES pamatvērtības, lai veidotu spēcīgāku, saskaņotāku un sociāli ekonomiskāku Eiropu: Izglītības politikai ir jābūt tādai, kas iekļauj visus iedzīvotājus un Eiropas Savienībā sekmē cieņu pret daudzveidību. Tomēr nesenie *PISA 2015* rezultāti norāda uz to, ka sociāli ekonomiskās atšķirības atstāj negatīvu ietekmi uz apmācāmo vispārējo iegūtās izglītības līmeni. Ar augstas kvalitātes izglītību un apmācību tiktu uzlabots atstumto apmācāmo un darba ņēmēju izglītības prasmju kopums, un tas ļautu novērst šīs atšķirības un mazināt nevienlīdzību izglītības ziņā. Kādi pasākumi šajā sakarā tiek veikti dalībvalstīs?
2. Izglītības un apmācības politikā atteikties no mentalitātes, ka "viens izmērs der visiem": Ir nepieciešams pielāgotāks izglītības saturs un programmas, ar ko sekmē individuālā atbalsta sniegšanu jauniešiem ar dažādām un speciālām vajadzībām un jauniešiem, attiecībā uz kuriem ir paaugstināts risks, ka tie varētu priekšlaicīgi pamest izglītību un galarezultātā nonākt sociāla un/vai ekonomiska trūkuma apstākļos. Vai ES un dalībvalstu izglītības un apmācības programmas var uzlabot, nosakot nacionālus un Eiropas mēroga mērķus? Kā dalībvalstis atbalsta skolotāju, pedagogu un citu mācībspēku pastāvīgu profesionālās meistarības pilnveidi, tostarp iniciatīvas, lai viņi apmainītos ar pieredzi un pieejām, ar ko nodrošina lielāku un labāku iekļautību daudzveidībā (*inclusion in diversity*)?

Lai dotu iespēju interaktīvā diskusijā pilnvērtīgi piedalīties visiem ministriem un tādējādi sekmētu auglīgas diskusijas, komentāriem ir jābūt pēc iespējas kodolīgiem un īsiem. Tas dos iespēju ministriem vajadzības gadījumā paust savu viedokli vairākkārt.

Prezidentvalsts mērķis ir martā paredzētajai Eiropadomei nosūtīt sintēzes ziņojumu, kurā būs uzsvērti galvenie vēstījumi, kurus pauduši visi attiecīgie Padomes sastāvi, kas sniedz ieguldījumu 2017. gada Eiropas pusgadā.
